

STRENGERE EISEN

Het aantal dieren dat jaarlijks omkomt bij branden in rundveestallen is minder dan in pluimvee- en varkensstallen, maar elk dier is er een te veel. Verzekeringsmaatschappijen Interpolis en Achmea Agro stellen bij een brand-verzekering voor nieuwe klanten en bij nieuwbouw van bestaande klanten een elektrakeuring verplicht om risico's te voorkomen.

Brand in melkveestallen

In de periode van 2005 tot 2009 1.422 runderen omgekomen tijdens 57 stalbranden.

Foto: Marcel Bekken

BRANDPREVENTIE

Al zijn er minder branden op melkveebedrijven dan op intensieve bedrijven, toch zijn er in de periode van 2005 tot 2009 1.422 runderen omgekomen tijdens 57 stalbranden. Dit blijkt uit een onderzoek naar stalbranden van twee studenten: Madelaine Looije en Michelle Smit van Hogeschool Van Hall Larenstein in Wageningen. Het aantal branden in de rundveehouderij is de afgelopen vijf jaar zelfs toegenomen. Looije en Smit verklaren dit doordat de rundveebedrijven steeds groter groeien. Deze schaalvergroting vergt meer van de elektrische installatie doordat er meer elektrische apparaten en automatisering worden toegepast. Deze groei, met meer elektrische apparatuur betekent een groter risico op het ontstaan van brand, maar ook hoge kosten als de bedrijfsvoering stilligt of het bedrijf volledig is verwoest. John de Hoon, sectormanager bij verzekeringsmaatschappij Achmea, waar Interpolis ook deel van uitmaakt, bevestigt dat elektra de meest voorkomende oorzaak is van brand in rundveestallen. "Dit is zelfs in circa 40 procent van de gevallen de oorzaak van brand", vertelt De Hoon.

Brandrisico's

Risico's op melkveebedrijven bevinden zich onder andere in kortsluiting door slechte contacten in schakelkasten, losliggende stroomkabels en overbelasting, mede doordat melkveehouders zelf knutselen met stroomaanleg. Maar dat is niet het enige risico voor het ontstaan van brand. Bij nieuwbouw is in 25 procent van de gevallen de aanleg van elektrische installaties niet goed uitgevoerd. Het aanleggen van de elektrische installatie is een van de laatste zaken die tijdens de bouw moeten gebeuren. Uitloop in de oplevering van een nieuwe stal probeert men aan het einde van de rit te verminderen. Daardoor komt de elektricien in tijdnood en daarmee de kwaliteit van het werk in gevaar. Als de veehouder zelf de stroom aanlegt en de stroomvoorziening bij een uitbreiding op dezelfde groepen in de stoppenkast monteert, terwijl er geen capaciteit meer is, is er een grote kans dat de groep te zwaar belast wordt. De tempe-

ratuur kan in de stoppenkast bij deze overbelasting oplopen tot wel 90 graden Celsius. Niet alleen overcapaciteit, maar ook te dunne stroomkabels kunnen oververhitting veroorzaken doordat de weerstand dan te hoog is. Veehouders zijn gewend om stallen bij te plaatsen of te vergroten. Dit verhoogt de kans op problemen met de elektrische installatie. "Voor de brandveiligheid kan het beter zijn om geheel nieuw te bouwen, zoals in de glastuinbouw gebruikelijk is", geeft De Hoon aan. Dan begin je met een geheel nieuwe elektrische installatie.

Meer apparatuur betekent groter risico op brand

Asbestdaken

De automatisering gaat in de rundveehouderij ook verder, robots zijn niet meer weg te denken uit de stal. De risico's van brand bij melk- en voerrobots zijn niet zo groot omdat hier vaak een beveiliging ingebouwd is. Meer kans op brand heb je met bijvoorbeeld bij hooi of stro dat op de zolder van de melkstal ligt. Het is zeer brandbaar en geeft de stal een hoge vuurbelasting. Een ander risico is het opslaan van zaagsel voor de diepstrooiselboxen. Dat kan eenvoudig gaan smeulen met brand als gevolg. Tegenwoordig worden daken van nieuwe stallen vaak geïsoleerd. De bekende sandwichpanelen zijn helaas zeer brandbaar, dit realiseren de meeste veehouders zich niet. Alternatieven voor dakisolatie zijn steen- of glaswol; deze producten zijn onbrandbaar. Bijkomend probleem bij veel veestallen is de aanwezigheid van asbesthoudende golfplaten op het dak. Bij een calamiteit (brand of storm) stelt de milieuambtenaar steeds strengere eisen voor het verwijderen van het asbest. De kosten die dat met zich meebrengt komen ten laste van de veehouder. Gelukkig kan die de kosten

afwenden op zijn verzekeraar. Uiteindelijk draaien alle verzekerden met elkaar voor die kosten op, omdat zij de premie moeten betalen voor de verzekering. De ruimings- en stortkosten voor asbesthoudend puin stijgen nog steeds. De Hoon voorziet een probleem als er een grote brand of storm is. Dan kan er nog slechts op enkele plaatsen in Nederland en op bepaalde dagen in een maand worden gestort. Het duurt dus langer voordat herstel kan plaatsvinden. Reden temeer om de risico's van brand in beeld te hebben. "Melkveehouders zouden in hun ondernemingsplan ook een gedeelte met risicomangement op moeten nemen, zodat veehouders zich realiseren welke risico's ze lopen", vertelt De Hoon. Op de vraag of grote rundveebedrijven nog wel te verzekeren zijn, antwoordt De Hoon dat verzekeringsmaatschappijen zich meer op het voorkomen van de risico's moeten richten. Veehouders moeten zich afvragen welke risico's ze zelf kunnen dragen. Bij brand komt er meer kijken dan alleen een uitkering voor nieuwbouw van een stal. Bij nieuwbouw stelt Interpolis dan ook een elektrakeuring verplicht om de eventuele schade te beperken. Daarnaast zijn de grootste, meest risicovolle bedrijven verplicht om de elektrische installatie op hun bedrijf te laten keuren en gevonden fouten te laten herstellen om de kans op brand zo klein mogelijk te maken.<

Preventie-maatregelen

- Houd uw elektrische installatie schoon en droog.
- Gebruik een haspel nooit opgerold.
- Gebruik niet meerdere verlengkabels.
- Verbind samenkomende draden met lasdoppen of steekdoppen.
- Zet kabels vast aan de muur zodat ze niet loshangen.
- Laat regelmatig uw elektrische installatie controleren door een erkend installateur.